

Sodišče: Vrhovno sodišče

Oddelek: Upravni oddelek

ECLI: ECLI:SI:VSRS:2021:X.DOR.160.2021.3

Evidenčna številka: VS00059043

Datum odločbe: 01.12.2021

Pravilna številka II.stopnje: UPRS Sodba I U 1641/2019-35

Senat: Peter Golob (preds.), mag. Tatjana Steinman (poroč.), Andrej Kmecl

Področje: RAZLASTITEV

Institut: dopuščena revizija - razlastitev na podlagi 19. člena ZJC - javni interes - druga ustrežna nepremičnina

Zveza: ZJC-B člen 19. ZUreP-1 člen 92, 92/3

Jedro

Revizija se dopusti glede vprašanja:

Ali za izkazanost javnega interesa v razlastitvenem postopku zadošča že samo dejstvo kategorizacije javne poti, ali je treba vseeno ugotavljati dejansko javno korist?

Ali se kot druga ustrežna nepremičnina v smislu tretjega odstavka 92. člena ZUreP-1 šteje le nepremičnina v lasti občine ali države po kateri že poteka vsaj enakovredna pot?

Izrek

Revizija se dopusti glede vprašanja:

Ali za izkazanost javnega interesa v razlastitvenem postopku zadošča že samo dejstvo kategorizacije javne poti, ali je treba vseeno ugotavljati dejansko javno korist?

Ali se kot druga ustrežna nepremičnina v smislu tretjega odstavka 92. člena ZUreP-1 šteje le nepremičnina v lasti občine ali države po kateri že poteka vsaj enakovredna pot?

Obrazložitev

1. Upravno sodišče Republike Slovenije (v nadaljevanju Upravno sodišče) je na podlagi prvega odstavka 63. člena Zakona o upravnem sporu (v nadaljevanju ZUS-1) zavrnilo tožnikovo tožbo zoper odločbo Upravne enote Črnomelj, št. 478-20/2017-53 z dne 8. 5. 2019, s katero je bilo odločeno, da se v korist razlastitvene upravičenke Občine Semič dovoli razlastitev nepremičnin parc. št. 32/5 in 32/6 obe k. o..., v lasti tožnika (1. točka izreka); da razlastitvena upravičenka pridobi lastninsko pravico na zemljiščih z dokončnostjo te odločbe (2. točka izreka); da se po dokončnosti te odločbe v zemljiški knjigi vknjiži lastninska pravica na razlastitveno upravičenko in izbriše zaznamba razlastitvenega postopka (3. in 4. točka izreka); da lahko razlastitveni zavezanec po pravnomočnosti te odločbe zahteva plačilo odškodnine ali nadomestno nepremičnino (5. točka izreka); da se iz zemljiške knjige izbriše stvarno breme preužitnih pravic (6. točka izreka) in o plačilu stroškov razlastitvenega postopka (7. in 8. točka izreka).

2. Iz obrazložitve sodbe Upravnega sodišča izhaja, da je sporna odločba o razlastitvi tožnikovega zemljišča po katerem poteka kategorizirana občinska javna pot in je razlastitvena odločba izdana na podlagi 19. člena Zakona o javnih cestah (ZJC-B). Upravno sodišče v sodbi ugotavlja, da je javna korist za razlastitev izkazana, ker gre za kategorizirano javno pot po kateri poteka promet v skladu s kategorizacijo. Iz sodbe pa izhaja tudi stališče Upravnega sodišča, da se kot druga ustrezna nepremičnina v smislu tretjega odstavka 92. člena Zakona o urejanju prostora (v nadaljevanju ZUreP-1) šteje le druga enakovredna nepremičnina, to je taka, po kateri že poteka kategorizirana javna pot in je primerna za vožnjo tovornjakov.

3. Tožnik je vložil predlog za dopustitev revizije po 367.b členu Zakona o pravdnem postopku (v nadaljevanju ZPP) v zvezi s prvim odstavkom 22. člena ZUS-1. Vrhovnemu sodišču je predlagal, naj dopusti revizijo zaradi štirih pomembnih pravnih vprašanj glede izpolnjevanja pogojev za razlastitev.

4. Predlog za dopustitev revizije je delno utemeljen.

5. Vrhovno sodišče je ugotovilo, da so pogoji za dopustitev revizije iz prvega odstavka 367.a člena ZPP glede vprašanj, navedenih v izreku tega sklepa, izpolnjeni, zato je v tem obsegu predlogu ugodilo (tretji odstavek 367.c člena ZPP). Glede ustavne nedopustnosti kategorizacij javnih cest, ki potekajo po zasebnih zemljiščih obstoji obširna in ustaljena ustavnosodna praksa Ustavnega sodišča.¹ O vprašanjih izpolnjevanja pogojev za naknadno razlastitev teh zemljišč pa Vrhovno sodišče še ni sprejelo stališča. Prav tako ne glede vprašanja (ne)ustreznosti nepremičnine v lasti občine oziroma države, kot splošnega pogoja za dopustnost razlastitve. Ker je odvzem lastninske pravice dopusten le v javno korist in le pod pogoji, ki jih določa zakon (69. člen Ustave), je odgovor na obe izpostavljeni vprašanji pomemben za zagotovitev pravne varnosti in razvoj sodne prakse.

6. Glede preostalih vprašanj Vrhovno sodišče revizije ni dopustilo, saj zanjo niso izpolnjeni zakonski pogoji.

¹ Glej npr. 8. točko obrazložitve odločbe Ustavnega sodišča U-I-27/19 z dne 9. 9. 2021.